

تاریخچه هدفمندسازی یارانه‌های سوخت

مصاحبه تابناک با دکتر محمد حسن قدیری ابیانه

■ بر پایه اسناد محرمانه ای که به تازگی از ناحیه شما منتشر شده است، معلوم می شود، ایده اولیه «هدفمند سازی یارانه ها» و تلاش در زمینه تحقق آن در دولت های پیشین، توسط شما مطرح شده است. چه طور این ایده در ذهن شما شکل گرفت و اساس و مبناهای علمی آن چه بود؟

- برای اولین بار از مرحوم «هاشمی رفسنجانی» در خطبه نماز جمعه در اوایل سال ۱۳۷۳ شنیدم که «یارانه» ناشی از ارزان فروشی رقم اقلام نفتی و سوخت های فسیلی حدود ۲۰ هزار میلیارد ریال است و مردم متوجه بزرگی این رقم نیستند. آن زمان از کلمه «سوبسید» استفاده می شد و واژه «یارانه» هنوز ابداع نشده بود.

تلاش کردم به بزرگی عدد ۲۰ هزار میلیارد بپردازم. محاسباتم مرا به تعجب واداشت مثلا به نرخ آن زمان می شد دور کره زمین جاده ساخت؛ با فرض این که همه مسیر تپه ماهور باشد. یا با یک سال و نیم یارانه سوخت می توان به اندازه تمام خانه های تهران، خانه ساخت بدون احتساب قیمت زمین و عوارض شهرداری. این محاسبات مسیر زندگی مرا تغییر داد.

مطالب را منتشر کنم. در دو شماره روزنامه اطلاعات چاپ و گزارش کار برای ایشان فرستاده شد.

پس از آن حکم مشاور رئیس دفتر و رئیس کل روابط عمومی ریاست جمهوری و با فاصله کمی حکم معاونت ارتباطات و تبلیغات دفتر ریاست جمهوری را برابم صادر کردند. از آن زمان تا کنون بیش از هر کس دیگر در زمینه «هدفمند سازی یارانه ها» به نوشتن، سخنرانی و مصاحبه پرداخته ام.

مرحوم هاشمی رفسنجانی طرفدار سرسخت هدفمندی یارانه ها بود ولی مجلس و افکار عمومی مخالفت می کرد لذا نتوانست آن را به عمل درآورد.

اطلاعات ۳۱ خرداد ۱۳۷۳

نگاهی گذرا به برخی عوامل و موانع توسعه اقتصادی در ایران
ضرورت هدایت سوبسید فرآورده های نفتی
به سوی توسعه اقتصادی

■ موضع «آقای خاتمی» رئیس جمهور وقت، در خصوص «هدفمند سازی یارانه ها» چه بود؟

- بعد از استقرار «خاتمی» مدت کوتاهی در سمت خود ماندم تا اینکه آقای «ابطحی» به عنوان رئیس دفتر رئیس جمهور منصوب شد و دیگری را جانشین من نمود. در مراسم خداحافظی به خاتمی موضوع یارانه ها را مطرح کردم و گفتم اگر این کار را نکند ۴ یا ۸ سال بعد باید کشور را فقیرتر تحویل دولت بعدی بدهد. او گفت نوشته های مرا قبول دارد و به همین دلیل هم در انتخابات شعار اقتصادی نداده و در این مسیر سفارش خواهد کرد تا از بنده استفاده کنند. این استقبال او موجب شد که نامه ای سیری در رابطه با یارانه ها خطاب به او تنظیم کنم. اما او اقدام قابل توجهی در این ارتباط نکرد و در پایان دوره ریاست جمهوری در مصاحبه ای گفت: متأسف است که این کار را نکرده است.

■ چه طور شد که بالاخره «آقای احمدی نژاد» این طرح اقتصادی شما را در دولتشان اجرایی و پیاده کردند؟

- «احمدی نژاد» در تبلیغات انتخاباتی خود ضد هدفمندسازی یارانه ها صحبت کرد. مثلا گفت که حقوق ها ریال است، یارانه ها را دلاری محاسبه می کنند.

سال ۱۳۸۶ به عنوان سفیر ایران در «مکزیک» تعیین شدم و طبق معمول قبل از عزیمت با رئیس جمهور دیدار کردم. همان طرح و گزارشی را که به خاتمی داده بودم، آمارش را به روز کرده و تحویل دادم و قول داد آن را مطالعه کند. شنیدم که در حاشیه نامه من خطاب به مسئولان ذی ربط نوشته بود: «هر چند بعید است این آمار صحت داشته باشد، اما نظر دهند!»

مثلا نوشته بودم اگر از زمان «حضرت مسیح» (ع) تا کنون سالی یک ثن «طلا» کنار بگذارند، این مقدار کلا کمتر از یک سال یارانه سوخت است. پاسخ مقامات در مورد آمارها، تأیید آن بود و از این جا بود که هدفمندسازی یارانه ها در دولت احمدی نژاد کلید خورد...

■ چه طور شد که بالاخره «آقای احمدی نژاد» این طرح اقتصادی شما را در دولتشان اجرایی و پیاده کردند؟

نامه ای نوشتم به مرحوم هاشمی رفسنجانی و محاسبات خود را مطرح کردم. چند روز بعد مرا به دفتر ریاست جمهوری دعوت کردند و ضمن ابلاغ قردادانی رئیس جمهور خواستند که خودم آن

متن نامه سری به خاتمی

سال ۱۳۷۶

بسمه تعالی

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای خاتمی
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

موضوع: پیشنهاد مراحل مختلف برای اصلاح سیستم پرداخت یارانه‌ی مواد سوختی و انرژی را همراه با طرح تبلیغی آن

با عرض سلام به استحضار میرساند:

در راستای پیشنهاد حذف یارانه سوخت و به کارگیری آن در جهت مصالح واقعی ملت و کشور پیشنهاد عملی و مرحله ای را با شفافیت یارانه سوخت آغاز میگردد به پیوست تقدیم می نمایم.

استحضار دارید که نفت مصرفی در داخل به صورت مجانی در اختیار پالایشگاه ها قرار میگیرد و پالایشگاه ها نیز آنرا در اختیار شرکت پخش فرآورده ها قرار می دهد. لذا نفت مصرفی در داخل و ۱۱ میلیارد دلار یارانه مواد سوختی و انرژی را هیچ نمودی در بودجه ی دولت ندارد.

طرح شفافیت یارانه سوختی با درج قیمت نفت تحویلی به پالایشگاه ها در بودجه کشور و ثبت میزان یارانه (حتی اگر میزان یارانه تغییری نیابد) در بودجه و ارائه مبلغ یارانه به شرکت پخش و ثبت عنوان مقدمه لازم برای اطلاع افکار عمومی مطرح گردیده و مراحل تکمیلی و مقدمات لازم برای ورود به آن بویژه از دیدگاه تبلیغاتی ذکر گردیده است.

گرچه می دانم وقت حضرت عالی ارزش فراوانی دارد و نباید انتظار داشت گزارش هفت صفحه ای را مطالعه فرمایید، کیکن اختصار ممکن در آن ملحوظTM شده و مطالعه آنرا برای بررسی راههای گذشتن از آتش اصلاحات پیشنهاد می کنم و معتقدم تمام امکانات دولت باید برای اجرای آن بسیج شود و بودجه سال ۱۳۷۷ که در دولت در دست بررسی است بهترین زمان برای آغاز آن می باشد. اقدامی که جمهوری اسلامی ایران را در جهت مثبت به سرعت به پیش خواهد برد.

ضمناً چنانچه دولت بنای حذف یارانه ها نیز نداشته باشد انجام مراحل اول و دوم را کماکان سودمند می دانم.

با احترام
محمد حسن قدیری ایبانه

متن طرح هدفمندسازی و مراحل آن

بسمه تعالی

موضوع: پیشنهاد مراحل مختلف برای اصلاح سیستم پرداخت یارانه مواد سوختی و انرژی را

متأسفانه حدود ۱۱ میلیارد دلار یارانه سوخت هیچ انعکاسی در بودجه ی کشور ندارد و این امر موجب می شود ابعاد آن برای مردم و حتی مسئولین و کارشناسان و از جمله نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، اساتید، مطبوعات و غیره روشن نباشد.

تولید نفت کشور حدود ۲۵ میلیارد دلار است که حدود ۱۶ میلیارد دلار آن صادر گردیده، در بودجه منظور گردیده، در بودجه منظور میگردد. لیکن ۱۱ میلیارد دلار باقی مانده بدون اینکه در بودجه ثبت شود تحویل پالایشگاه های کشور میگردد. پالایشگاه ها آن را تصفیه نموده تحویل شرکت پخش فرآورده های نفتی می نمایند و این شرکت نیز آنرا توزیع می کند و فقط اینجاست که بودجه ای محدود درآمدهای دولت ثبت می گردد.

پیشنهاد:

پیشنهاد می شود جهت شفافیت یارانه سوخت و بروز آن در بودجه اقدامات ذیل صورت گیرد.

مرحله اول:

- «احمدی نژاد» در تبلیغات انتخاباتی خود ضد هدفمندسازی یارانه ها صحبت کرد. مثلاً گفت که حقوق ها ریال است، یارانه ها را دلاری محاسبه می کنند.

سال ۱۳۸۶ به عنوان سفیر ایران در «مکزیک» تعیین شدم و طبق معمول قبل از عزیمت با رئیس جمهور دیدار کردم. همان طرح و گزارشی را که به خاتمی داده بودم، آمارش را به روز کرده و تحویل دادم و قول داد آن را مطالعه کند. شنیدم که در حاشیه نامه من خطاب به مسئولان ذی ربط نوشته بود: «هر چند بعید است این آمار صحت داشته باشد، اما نظر دهند!»

مثلاً نوشته بودم اگر از زمان «حضرت مسیح» (ع) تا کنون سالی یک تُن «طلا» کنار بگذارند. این مقدار کلاً کمتر از یک سال یارانه سوخت است. پاسخ مقامات در مورد آمارها، تأیید آن بود و از این جا بود که هدفمندسازی یارانه ها در دولت احمدی نژاد کلید خورد و به مهم ترین عملکرد دولت او تبدیل شد.

در همان دیدار به احمدی نژاد گفتم آن قدر برای این طرح، اهمیت قائلم که حاضرم مکزیکی نروم و در این طرح به او کمک کنم.

■ اگر «طرح هدفمند سازی یارانه ها» کل در کشور اجرایی نمی شد، در جامعه چه پیامدها و تبعاتی در پی داشت؟ آیا واقعا جامعه فقیر تر از الان می شد؟

- بله وضع قطعاً بدتر می شد. ارزان فروشی سوخت باعث برداشت بیشتر ثروتمندان از بیت المال به نسبت فقیرترهاست و این عادلانه و عاقلانه نیست. معتقدم نه تنها مرفهان نباید سهم بیشتری از فقرا از بیت المال برداشت کنند، بلکه عکس آن باید رخ دهد تا فقرا از این وضعیت برآیند. امیدوارم تا زنده ام این تحول مهم و اساسی را شاهد باشم.

■ نقاط قوت و ضعف دولت آقای احمدی نژاد در قبال مساله «یارانه ها» چه بود؟

- هر چند مرحله نخست هدفمند سازی با اشکالات و تفاوت هایی با طرح ارائه شده بنده انجام شد، در جمع اقدامی بسیار مثبت بود. قبل از مرحله اول هدفمند سازی سهم ۱۰ درصد از جمعیت ایران که از همه مرفه تر بودند از یارانه پنهان سوخت ۴۰ برابر ۱۰ درصد از فقیرترین ها بود، لیکن بعد از مرحله اول به ۳۰ برابر تقلیل یافت.

■ رویکرد دولت دهم و یازدهم (آقای روحانی) را در قبال «یارانه نقدی» در این بازه پنج ساله که در آن قرار گرفته ایم، چه طور ارزیابی می کنید؟ و چرا دولت مردان، شب پرداخت یارانه نقدی توسط دولت آقای روحانی را «شب عزای دولت» اعلام کردند؟

در زمان آقای احمدی نژاد هم برای پرداخت یارانه ۴۵۵۰۰ تومانی ماهانه ۱۰۰۰ میلیارد تومان کسری داشتیم. در این دولت نیز هر ماه باید پولی را به حساب مردم بریزند که وجود ندارد. یادمان نرود که میزان بدهی دولت به ازای هر یک از جمعیت ۸۰ میلیون نفری ایران حدود ۱۰ میلیون تومان است. این در حالی است که روزانه ۲۳۰۰۰۰۰۰ بشکه نفت صادر می کنیم، یعنی به ازای هر ایرانی ماهانه کمتر از یک بشکه. البته یارانه نقدی از محل صادرات نفت نیست بلکه از محل افزایش توزیع فرآورده های نفتی در داخل است.

■ اگر نکته خاصی در خصوص یارانه ها مد نظر دارید و یاد آوری آن را ضروری می دانید، در پایان بفرمایید.

وقتی صحبت از واقعی شدن قیمت سوخت می کنیم که در حقیقت گران شدن آن است، بیشتر بر این باورند، در صورت افزایش قیمت سوخت همه اقلام گران شده و فقرا زیر دست و پا له می شوند که اگر سکه یک رو داشت درست بود؛ اما سکه دو رو دارد و روی دوم سکه هزینه کردن این وجوه در جهت مصالح مردم و کشور و فقر زدایی است. به هر چیز یارانه بدهیم، آن جا رشد می کند. ما یارانه را به مصرف سوخت می دهیم حال آن که باید در مسیر آبادانی، عمران، تولید، اشتغال و فقرزدایی هزینه کنیم.

□ سید مرتضی میرسراجی

tabnakbato.ir/fa/news/119617

www.ghadiri.ir

@ghadiri1404

mh.ghadiri@gmail.com

www.instagram.com/ghadiri.ir

۱- وزارت نفت ، نفت خام را با احتساب قیمت صادرات آن (با احتساب مر دلار ۳۰۰۰ ریال) به پالایشگاه های کشور تحویل داده ، مبلغ حاصله جزو درآمد های دولت محسوب گردد .

۲- پالایشگاه ها با احتساب هزینه های تولید ، نرخ فرآورده ها را براساس قیمت تمام شده و سود عادلانه یا براساس نرخ صادرات فرآورده ها و یا براساس پیش بینی قیمت صادرات نفت خام در بودجه محاسبه و آنرا تحویل شرکت پخش فرآورده ها نماید .

۳- دولت یارانه مورد نظر را از بودجه دولت در اختیار شرکت فرآورده ها ی نفتی قرار داده و آن شرکت نیز فرآورده را به قیمت یارانه ای در اختیار مصرف کنندگان قرار دهد . مکتنبسم فوق بدون اینکه نیاز به جابجایی دلار یا ریال باشد ، موجب می گردد ، در آمد ها ، هزینه ها و یارانه ها در بودجه کشور نقش بسته ، امکان تجزیه و تحلیل بهتر بودجه فراهم گردد.

این مسئله بظاهر يك عملیات بانکی اضافی را برسیستم بانکی و دستگاه های اداری تحمیل می کند ، ولی بر اثر شفافیت بودجه ، موجبات افزایش آگاهی های عمومی فراهم آمده ، تجزیه و تحلیل وضعیت بودجه کشور برای کارشناسان میسر تر می گردد

۴- در جهت شفافیت یارانه ها ، مثل یارانه برق ضرورت دارد در برگ هزینه ی برق تحویلی به مشترکین ، قیمت واقعی برق مصرفی و میزان یارانه اختصاص یافته ذکر و مبلغ را مصرف کننده باید بپردازد مشخص گردد .

مثلا در برگ هزینه برق مصرفی نوشته شود :

برق مصرفی مشترك ۱۰۰۰۰۰ ریال

یارانه دولتی ۸۰۰۰۰ ریال

پرداختی توسط مشترك ۲۰۰۰۰ ریال

۵- اقدام فوق در مورد یارانه های سایر کالاها و خدمات نیز قابل اجرا و بلکه لازم الاجراست و انجام آن پیشنهاد می شود .

مثلا در مورد برگ صورت هزینه آب ، گاز ، و تلفن و

همچنین در مورد بلیط های صادره توسط شرکت های هواپیمایی ، کشتیرانی ، راه آهن ، اتوبوس رانی و... و نیز برگهای عبور از اتوبان ها قابل اجراست .

۶- درج قیمت های اصلی ، میزان یارانه و قیمت برای مصرف کننده بر روی بسته بندی های کالاهایی نظیر کره ، پنیر ، شیر ، روغن ، برنج شکر و قند .

۷- در مورد محصولات نظیر نان ، بنزین ، نفت سفید و گازوئیل نیز با نصب تابلو هایی در محل فروش به مصرف کنندگان که قیمت واقعی ، میزان یارانه و قیمت برای مصرف کننده ذکر شده باشد قابل اجراست .

در مورد فرآورده هایی که با نفت کش ها به منازل و ... تحویل میگردد نیز قیمت ها قابل درج بر روی نفت کش می باشد .

مرحله دوم :

در مرحله دوم باید فرآورده ها به قیمت واقعی عرضه شود و کسانی که مستحق دریافت یارانه هستند ، یارانه را متناسب با میزان مصرف مجاز از سازمان یا مرکزی که مسئول اعده وجه به مصرف کنندگان بابت یارانه است دریافت دارند .

به عبارت دیگر با يك دست قیمت واقعی را پرداخت می کنند و با دست دیگر یارانه را دریافت می دارند . مثلا کارخانه ای سوخت را به قیمت واقعی دریافت داشته و وجه آنرا می پردازد و با ارائه رسید به مرکزی در وزارت صنایع مراجعه و وجه مورد نظر به عنوان یارانه را دریافت می دارد .

یا شرکت واحد مواد سوختی را به قیمت واقعی خریده و سپس یارانه را از مرکز ویژه ای دریافت می دارد .

مردم نیز پول مواد سوختی را به طور کامل پرداخته و وجه یارانه آنرا از مراکز ذي ربط دریافت می دارند .

در این مرحله شاید ایجاد مرکزیت واحدی برای پرداخت یارانه ضروری باشد و شاید وزارت اقتصاد دارایی که مسئول جمع آوری مالیات است ، برای پرداخت یارانه مناسبتر باشد که این موضوع قابل بررسی است .

مرحله سوم :

تا مرحله سوم ، شیوه امور بدین طریق است که هرکس مصرف بیشتری داشته باشد ، یارانه بیشتری را به خود اختصاص می دهد .

با توجه به غیر عادلانه بودن روش فوق دولت سقفی را به عنوان حداکثر سقف یارانه قابل دریافت مشخص می سازد و فقط یارانه را تا آن سقف پرداخت می کند .

مثلا سقف پانصد هزار ریال دوماه یا بیشتر از آن را به عنوان سقف یارانه دولتی برای مواد سوختی و انرژی را برای هرخانوار مشخص می سازد و به مصرف بیشتند آن یارانه نمی دهد .

چنین سقفی را می توان برای مجموع کل یارانه های دولتی تعیین کرد .

در مورد کارخانه و سایر موارد نیز دولت ضوابطی را مشخص می سازد . این اهرم همچنین به دولت این امکان را می دهد که در قبال پرداخت این یارانه ها به مراکز تولیدی در جهت مثبت آنان نقش بهتری ایفاء نماید .

انجام مرحله سوم موجب می شود شیوه نا عادلانه ی موجود (که افراد هرچه ثروتمند تر ، پر مصرف تر و مسرف تر باشند سهم بیشتری از بیت المال را به صورت یارانه بخود اختصاص می دهند) اصلاح شود .

بویژه تعیین سقف ریالی حداکثر یارانه در ماه برای هر خانوار موجب میشود افراد معدودی که ثروتمند تر هستند مجبور به پرداخت هزینه بیشتری شوند و اکثریت در مقابل اجرای آن مقاومت نکنند ، بلکه با توجه به عادلانه بودن آن از آن حمایت نمایند . در نتیجه دولت خواهد توانست این سرمایه های ی را که امروزه بر باد می رود در جهت رفع محرومیت از محروم ترین اقشار و در جهت توسعه و عمران و آبادانی و پیشرفت کشور و در سایر امور لازم بکار گیرد .

مرحله چهارم :

در مرحله نهایی باید یارانه مواد سوختی فقط به کسانی تعلق گیرد که زیر خط فقر قرار دارند و بقیه بودجه در جهت بهبود وضع اقتصادی و رفاهی مردم از طریق افزایش تولید و انجام طرح های عمرانی ، آموزشی ، بهداشتی ، درمانی و تقویت پول ملی و در نتیجه افزایش قدرت خرید مردم بکار رود .

با توجه به اینکه یارانه مواد سوختی و انرژی را یک و نیم برابر کل بودجه عمرانی کشور و معادل با کل ارز مورد نیاز برای امور کشور است ، تسریع در انجام مراحل فوق و تنظیم صحیح و شفافیت بودجه ضروری و فوری ارزیابی می شود .

چگونگی آغاز و انجام طرح های پیشنهادی :

چنانچه دولت تصمیم به انجام پیشنهادات ارائه شده بگیرد باید از افشای کل طرح خودداری و همرحله را با طرح مقدمات لازم به اجرا گذارد .

چنانچه دولت حتی قصد کاهش یارانه ها و انجام تمام مراحل را نداشته باشد انجام مراحل اول و دوم که موجبات شفافیت یارانه ها و روشن شدن وضعیت واقعی اقتصادی کشور می شود به تنهایی آثار مثبت را بیار خواهد آورد .

الف : مقدمه مرحله اول

۱- مناسب است رئیس جمهور طی پیامی با سخنرانی ای موضوع ضرورت آگاهی رساندن به مردم را مورد تاکید قرار داده اطلاع داشتن از امور توسط مردم را لازمه تحقق مشارکت مطلوب مردم عنوان سازند و توزیع عادلانه اطلاعات را در راستای عدالت اجتماعی مورد تاکید قرار دهند و از مردم بخواهند دولت را در این امر راهنمایی نمایند .

یکی از سازمان ها مثلا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سازمان برنامه و بودجه یا وزارت امور اقتصاد و دارایی می توانند برای جمع آوری نظرات مردم معرفی شوند .

۲- ارائه سازماندهی شده پیشنهاداتی در رسانه ها برای شفافیت هرچه بیشتر بودجه و بیان ساده آن برای مردم مقدمات مرحله بعدی را فراهم می سازد .

۳- رئیس محترم جمهور طی موضع گیری ای برای افزایش آگاهی عمومی جلوگیری از اتلاف سرمایه ، ایجاد موانع در

راه سوء استفاده و امکان نظارت بیشتر عمومی از جمله توسط مجلس و مطبوعات ، بر لزوم شفافیت بودجه و ثبت معادلات دولتی مورد تاکید قرار دهند .

۴- موضوع شفافیت بودجه در دولت مطرح و مرحله اول طرح تصویب و در راستای شفافیت بودجه به اطلاع عموم برسد و تاکید گردد که از عموم انتظار دارند که با آگاهی از هزینه های واقعی از اسراف بپرهیزند تا بتوان از سرمایه ها در جهت بهتر استفاده کرد .

چنانچه در همین جلسه هیات دولت تصویب گردد که صرفه جویی حاصل از مصرف فرآورده های نفتی صرف رفع محرومیت از مناطق محروم ، فقر زدایی ، هزینه بهداشت ، درمان و صرف آموزش و امثالهم خواهد شد اثر مثبتی درز افکار عمومی خواهد داشت .

همچنین از کلیه تولید کنندگان و مدیران خواسته شود که در طراحی های خود هزینه های ملی و واقعی و در نتیجه منافع ملی را مد نظر قرار دهند ، گرچه خود یارانه می گیرند و هزینه واقعی را پرداخت نمی کنند .

ب : مقدمه مرحله دوم

انجام مرحله اول موجب میشود وضعیت ناصحیح قبل روشن شده ، روشنگری های بیشتری برای اصلاح امور صورت گیرد . تاکید بر دریافت سهم بیشتر توسط ثروتمند تر ها از یارانه ها وعمومی ساختن این باور زمینه را برای ورود به مرحله دوم فراهم می سازد.

قبل از ورود به مرحله دوم و هنگام اعلام اتخاذ تصمیم به اجرای آن باید تاکید شود یازانه هرچقدر بشود دولت انرا پرداخت خواهد کرد این امر مقاومت های اجتماعی را خنثی خواهد کرد .

ج : مقدمه مرحله سوم

با استناد به پرداخت های انجام شده به عنوان یارانه می توان موارد بسیاری را بدست آورد که افراد ماهانه چند صد هزار تومان یارانه می گیرند و این اقشار عمدتا از ثروتمندترها هستند . با ارائه اینگونه اسناد و طرح آن در مکطبوعات می توان از موضع عدالتخواهانه خواستار تعیین سقفی به عنوان حداکثر یارانه برای هر خانوار شد .

ضمنا باید برای مردم روشن شود که پول های حاصله از صرفه جویی از پرداخت یارانه صرف مصالح عمومی شده و به هیچ وجه در تشریفات و هزینه های زاید بکار نخواهد رفت . در این راستا باید اقدامات زیر صورت بگیرد .

- طی بخشنامه هایی تاکید شود که حق ندارند از این بودجه در امور تشریفاتی ، مراسم و یا حتی امور جاری هزینه گردد .

- تاکید شود که این بودجه صرف امور عمرانی و زیربنایی ، بهداشتی و آموزشی و رفاهی در مناطق محروم و برای محرومین می گردد.

- تقویت حمل و نقل عمومی از محل این بودجه انجام و امر حمل و نقل با سرعت و شتاب زیاد بهبود یابد .

- برای اطمینان از صحیح هزینه شدن این بودجه شورایی نظارتی تشکیل گردد و افراد مورد اعتماد مردم در آن حضور یابند .

د : مقدمه مرحله چهارم

با طی مراحل سه گانه و مشخص شدن میزان یارانه و عواقب آن و ناعادلانه بودن آن و بویژه با مشخص ساختن راههای بهتر برای هزینه کردن بودجه های دولت در جهت مصالح عمومی ، می توان مقدمه مرحله چهارم را فراهم ساخت . از ارائه نتایج

صرفه جویی های به عمل آمده از محل عدم پرداخت یارانه اضافی را به اقشار ثروتمند تر در فراهم کردن زمینه ی اجرای مرحله چهارم باید استفاده کرد .

همچنین باید این مسئله را مطرح ساخت که ثروتمندان نه تنها نباید یارانه بگیرند ، بلکه باید مالیات نیز بپردازند ، این امر زمینه حذف یارانه برای ثروتمندان را فراهم می سازد و این سوال مطرح می شود که پس چه کسانی باید یارانه بگیرند . در اینجا بحث خط فقر مطرح می گردد . در مورد کارمندان

دولت باید حقوق ها را اضافه کرد و آن را در عوض حذف یارانه آنان مطرح ساخت .

ضروریات طرح :

۱- می بایست مرحله اول یعنی شفافیت بودجه و درج قیمت نفت مصرفی کشور و یارانه آن در بودجه سال ۱۳۷۷ گنجانند . لذا مقدمات مرحله اولیه و انجام آن باید به سرعت آغاز شود.

۲- قبل از هرچیزی باید مقام معظم رهبری ((مدظله العالی)) و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در جریان امر قرار گرفته و در صورت موافقت آنان طرح ذا به اجرا گذاشته شود . قبل از آغاز کار همچنین می بایست روسای قوای مقننه و قضاییه ، روسای نیروهای نظامی و انتظامی ، مقامات عالی مذهبی در جریان امر قرار بگیرند و حمایت لازم را از طرح به عمل آورند .

۳- کل امکانات کشور در جهت توجیه افکار عمومی و خنثی نمودن توطئه های داخلی و خارجی که مطمئنا فعال خواهد شد بکار رود

۴- مرکز قوی هدایت امر پژوهشی و تبلیغی و هماهنگی مربوط به حذف یارانه سوخت را به عهده گیرد . هرچه این مرکز قوی تر و موثر تر عمل کند ، عوارض امنیتی کمتری برای کشور پیش خواهد آمد .

۵- نیروی انتظامی و امنیتی باید آمادگی لازم را برای برخورد لازم در مواقع ضروری با اخلالگران داشته باشند .

۶- چون در مقطع اجرای مرحله دوم و سوم دستگاههای اجرایی در گیر پرداخت یارانه آن هم به مبلغ بیش ۱۱ میلیارد دلار می شوند و بر اختیارات دستگاههای دولتی و در نتیجه کارشناسان و کارمندان مربوطه آن به شدت افزوده می شود . زمینه و احتمال بروز فساد اداری و مالی به شدت افزوده می شود و لذا ضمن اینکه باید تلاش کرد این دو مرحله هرچه کوتاهتر شده و زود تر پشت سر گذاشته شود ، ضروری است نظارت و بازرسی قوی ای در این ایام حاکم گردد.

۷- گرچه بهتر است بودجه حاصله از صرفه جویی در طرح های دراز مدت هزینه شود ، لیکن برای هموار ساختن و عمل نمودن طرحها و پذیرش افکار عمومی ، در سالهای اول بلائید این بودجه صرف امور زود بازده گردد . مثلا افزایش وسائل نقلیه عمومی ، تکمیل بیمارستانها ، مدارس و

۸- همانطور که قبلا گفته شد برای اطمینان مردم از صرف این بودجه حاصل از صرفه جویی در مواردی که منافع عامه مردم را در بردارد و اطمینان عموم از آنکه این بودجه ها به دست مدیران اجرایی صرف امور تشریفاتی ، اجرایی و احیانا زائد نخواهد شد ، مناسب است شورائی متشکل از مسئولین و افراد مورد اعتماد مردم برای نظارت بر چگونگی هزینه شده این بودجه تشکیل گردد.

۹- حذف یارانه ها می بایست از حذف یارانه مواد سوختی و انرژی را آغاز گردد و پس از تکمیل آن در صورت ضرورت حذف سایر یارانه ها در دستور کار قرار گیرد در نتیجه حذف سایر یارانه ها به هیچ وجه نباید مطرح گردد.

ملاحظات :

از آنجا که در مراحل اول و دوم بدون اینکه یارانه حذف شود و بدون اینکه بودجه دولت و دستگاه های اجرایی اضافه شود ، حجم وظایف و کار های اداری و بوروکراتیک دستگاههای مالی و اداری افزوده خواهد شد ، پیش بینی شود مسئولین مالی و اداری کشور از طرح فوق استقبال نکنند .

فقط با توجه به ملاحظات تبلیغاتی و در نتیجه امنیتی و سیاسی است که انجام کار بصورت مرحله ای را می طلبد و در حقیقت دو مرحله اول طرح ، مراحل مقدماتی هستند که لازمه ورود به مراحل بعدی و موجب عبور مطمئن تر و امن تر از آتش اصلاحات میگردد.

محمد حسن قدیری ابیانه

دانلود متن Word و PDF متن در سایت قدیری ابیانه
www.ghadiri.ir @ghadiri1404
www.instagram.com/ghadiri.ir